

نمایش

تحلیل و بررسی رصدی واکنش‌ها

به " دومین سالگرد شهادت سید

حسن نصرالله "

شماره ۳۳

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
معاونت فضای مجازی
اتاق وضعیت

۱۲ مهر ۱۴۰۵

الحمد لله رب العالمين

خلاصه مدیریتی

دومین سالگرد شهادت سید حسن نصرالله، دبیرکل پیشین حزب الله لبنان، با برگزاری تجمعات گسترده مردمی در ضاحیه جنوبی بیروت، بغداد، صنعا، بحرین و چند شهر ایران (از جمله تهران، قم و گرگان) همراه شد. برخلاف پوشش‌های صرفا سیاسی این مناسبت، آنچه در لایه اجتماعی این واکنش‌ها برجسته بود، ترکیبی از سوگواری عاطفی شخصی، تجدید پیمان نسل جوان با آرمان‌های او و تداوم پایگاه مردمی، فراتر از حذف فیزیکی یک رهبر بود و صرفا به شعارهای سیاسی رسمی محدود نمی‌شد. حضور پررنگ خانواده‌ها، دانشجویان و جوانان با چفیه و پرچم در این مراسم‌ها، از سوی حامیان مقاومت به عنوان نشانه انتقال نسلی ارزش‌ها تفسیر شد. در مقابل، بخشی از کاربران در کنار مطالب یادبود و حمایت از سید حسن نصرالله، به پیامدهای جنگ از جمله ویرانی، آوارگی و مشکلات معیشتی و بازسازی در جنوب لبنان اشاره کردند. در فضای مجازی نیز واکنش‌ها یکدست نبود و در کنار حجم بالای مطالب یادبود و حمایت، بخشی از کاربران معاند، مواضع انتقادی را مطرح کردند.

گزاره‌های راهبردی

۱. آنچه این سالگرد را از یک مناسبت صرفاً سیاسی متمایز می‌کرد، غلبه زبان احساسی-خانوادگی بر زبان ایدئولوژیک رسمی در بسیاری از واکنش‌های مردمی بود؛ مردم عادی بیشتر از «خلا شخصی» و «تجدید عهد» سخن می‌گفتند تا از شعارهای صرفاً سیاسی.

۲. حضور پررنگ نسل جوان در مراسم‌های مختلف شهرهای ایران، از نگاه جامعه‌شناختی قابل توجه است؛ این حضور نشان می‌دهد پیوند عاطفی با این شخصیت، به یک لایه اجتماعی فراتر از نسل مستقیم درگیر در رویدادهای وی منتقل شده است.

۳. واکنش‌های تمسخرآمیز معاندین، هرچند در حجم کلی محدود بودند، اما وجود آن‌ها نشان می‌دهد پیوند اجتماعی با چنین شخصیت‌هایی، به هیچ وجه در میان کل جامعه یکدست نیست و در گروه‌های غیرهم‌سو با محور مقاومت و معاند، همچنان با روایت‌های متفاوت یا منفی مواجه است.

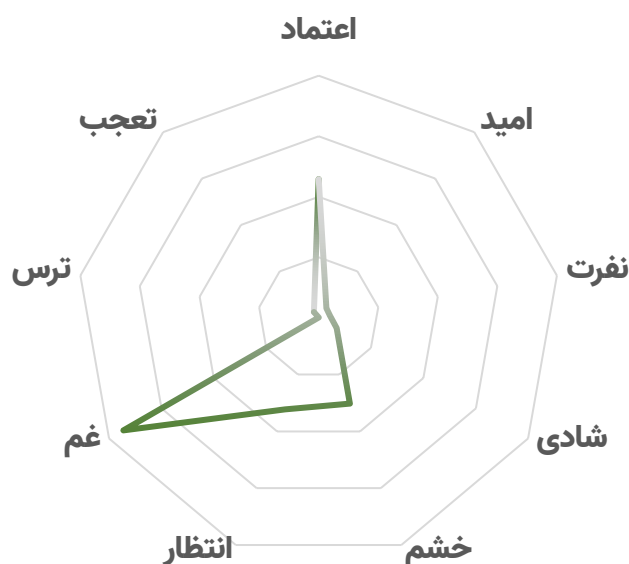
۴. تفاوت چشمگیر در لحن و عمق محتوا میان بسترهای مختلف از عمق معنوی ایتا تا احساسات نوستالژیک اینستاگرام نشان می‌دهد یک رویداد واحد اجتماعی-مذهبی، بسته به بستر انتشار، به شکل‌های کاملاً متفاوتی در حافظه جمعی مخاطبان بازتولید می‌شود.

اهم خطوط پیام القایی و میزان مشارکت جریان‌ات سیاسی در مسائل جریان ساز

مسئله	جریان سیاسی	ریز مسئله	رویکرد	مشارکت
وفاداری نسل جدید و تداوم پایگاه اجتماعی	همسوبا نظام	تاکید بر حضور گسترده نسل جوان در مراسم به عنوان نشانه انتقال نسلی ارزش‌ها و تداوم پایگاه مردمی فراتر از حذف فیزیکی رهبر	حمایتی	۶۵٪
	ناهمسوبا نظام	تفسیر تجمعات به عنوان نمایش قدرت باقی مانده یک پایگاه وفادار محدود و ناکامی در احیای گسترده اجتماعی، همراه با اشاره به هزینه‌های سنگین جنگ برای مردم جنوب	تخریبی	۳۵٪

مسئله	جریان سیاسی	ریز مسئله	رویکرد	مشارکت
سوگواری عاطفی واحساس خلا شخصی	همسوبا نظام	بیان احساس خلا عاطفی عمیق همراه با تاکید بر زنده بودن میراث و ارزش ها فراتر از حضور فیزیکی او و پیوند آن با گفتمان مقاومت	حمایتی	۷۰٪
	ناهمسوبا نظام	کم اهمیت جلوه دادن بار عاطفی این سالگرد و تمرکز بر ابعاد سیاسی- نظامی و هزینه های انسانی جنگ به جای بُعد انسانی و معنوی آن	تخریبی	۳۰٪
واکنش های انتقادی و تمسخرآمیز آتلاین	همسوبا نظام	محکومیت این واکنش ها به عنوان بی احترامی و تلاش هماهنگ برای تضعیف روحیه حامیان مقاومت و القای روایت شکست	حمایتی	۳۰٪
	ناهمسوبا نظام	استفاده از ادبیات تمسخرآمیز و فهرست کردن رهبران شهید محور مقاومت برای القای روایت شکست استراتژیک و ناکارآمدی	تخریبی	۷۰٪

تحلیل احساسات

در این بازه، فضای احساسی واکنش‌های اجتماعی به دومین سالگرد شهادت نصرالله، ترکیبی قابل توجه و چندلایه را نشان می‌دهد. **غم** با فاصله معنادار بالاترین سطح را به خود اختصاص داده که مستقیماً بازتاب‌دهنده ماهیت سوگوارانه این سالگرد و احساس خلا شخصی بیان‌شده از سوی بسیاری از کاربران است. نکته قابل توجه، جایگاه بسیار بالای **تحسین و اعتماد** در رتبه دوم است و به‌روشنی بازتاب عمق پیوند عاطفی و اعتماد حامیان به میراث و ارزش‌های منتسب سید مقاومت است. **انتظار یا درخواست** نیز در جایگاه سوم حضور دارد؛ سطحی که بیشتر بازتاب‌دهنده زبان «تداوم راه» و «ادامه مسیر» در گفتار بسیاری از کاربران است. **شادمانی، امید، تنفر و تعجب** در سطحی پایین قرار دارند و **ترس** عملاً در این موضوع دیده نشده است. در مجموع، الگوی احساسی این بازه را می‌توان «سوگوری همراه با اعتماد عمیق» توصیف کرد.

رویکرد انتشار محتوای کاربران

هجمه

۱. تفسیر تجمعات گسترده سالگرد به عنوان صرفاً نمایش قدرت باقی مانده یک پایگاه وفادار محدود، نه نشانه واقعی احیای گسترده اجتماعی محور مقاومت.
۲. استفاده از ادبیات تمسخرآمیز و فهرست کردن پیاپی رهبران شهید محور مقاومت برای القای روایت شکست استراتژیک گسترده.
۳. اتهام به ایران مبنی بر «خیانت» یا ناکافی بودن حمایت از حزب الله در جریان جنگ اخیر و تحمیل هزینه های سنگین تر بر جامعه لبنان.

انتقاد

۱. ابراز نگرانی از هزینه های سنگین اجتماعی و اقتصادی جنگ های اخیر برای مردم عادی جنوب لبنان (ویرانی خانه ها، کندی بازسازی، آوارگی مکرر)، مستقل از موضع گیری درباره اصل مقاومت.
۲. اشاره به غیبت برخی مقامات بلندپایه دولتی لبنان در مراسم سالگرد، به عنوان نشانه ای از تحولات در موازنه قدرت سیاسی داخلی این کشور.
۳. طرح این پرسش که آیا تجمعات گسترده، بازتاب دهنده احیای واقعی پایگاه اجتماعی است یا عمدتاً محدود به حلقه سنتی و از پیش موجود حامیان.

دفاع و حمایت

۱. تجلیل از حضور گسترده و پررنگ نسل جوان در مراسم های سالگرد به عنوان نشانه قطعی تداوم و انتقال نسلی ارزش های مقاومت.
۲. تاکید بر اینکه حذف فیزیکی یک رهبر، به معنای پایان راه یا تضعیف پایگاه مردمی نیست و میراث فکری و ارزشی او در میان جامعه حامی زنده و پویاست.
۳. پیوند عاطفی مستقیم میان شهادت سید حسن نصرالله و رهبری ایران، با باز نشر پیام های تسلیت و روایت های دیدار شخصی، برای تحکیم روایت همبستگی محور مقاومت.

بسترهای جریان ساز فضای مجازی

توییتر

ایکس پویاترین، متنوع‌ترین و تنها بستری بود که در آن، در کنار حجم عظیم محتوای حمایتی، صدای انتقادی نیز به وضوح دیده می‌شد. این بستر میدان اصلی «نبرد روایی» بود؛ کاربران هم‌زمان درگیر بازتولید پیام رسمی، بازنشر ویدیوهای میدانی از مراسم ضاحیه و بیروت و پاسخ‌گویی مستقیم به مخالفان بودند. این ترکیب، ایکس را به دقیق‌ترین آینه موجود برای سنجش هم‌زمان عمق پایگاه اجتماعی حامی و میزان واقعی مخالفت یا تردید آنلین درباره این شخصیت تبدیل کرد.

تلگرام

تلگرام فضایی رسمی و تقریباً یکدست ارائه داد. کانال‌های خبری پیام‌های رهبری، بیانیه‌های نهادهای مختلف و گزارش مراسم‌های مختلف منطقه را بازنشر کردند. برخلاف ایکس، در تلگرام بحث مردمی و صدای شخصی کمتر به چشم می‌خورد؛ این بستر نقش اصلی پیوند شهادت سید حسن نصرالله با گفتمان کلان مقاومت و ولایت را ایفا کرد.

اینستاگرام

اینستاگرام بصری‌ترین و از نظر عاطفی، تاثیرگذارترین بستر در این پرونده بود. محتوای غالب شامل عکس‌نوشته‌ها، استوری‌ها و کلیپ‌های کوتاه از سخنرانی‌های شاخص **سید مقاومت** و **روایت خاطرات شخصی و تصاویر نصرالله** در میان مردم عادی ضاحیه بود. محور اصلی این بستر، سوگواری شخصی و نوستالژی بود؛ کاربران بیشتر بر خلا عاطفی، تواضع شخصیتی او و **حسرت دوران حضورش تمرکز داشتند تا تحلیل سیاسی یا نظامی عمیق.**

ایتا

ایتا در این پرونده عمیق‌ترین و معنوی‌ترین بستر بود، با کارکردی متمایز از صرف بازتاب خبری. محتوای غالب شامل مطالب پرسش و پاسخ درباره **ویژگی‌های شخصیتی و معنوی سید مقاومت، بازخوانی وصیت‌نامه‌های شهدای** مرتبط و برگزاری مراسم ختم صلوات به نیت سید حسن نصرالله در کانال‌های مذهبی بود. کارکرد اصلی **ایتا تعمیق معنوی و الگوسازی تربیتی برای مخاطب نسل جوان بود.**